

۹۲۴۸۷۱
۱۷/۲/۲۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت بحران - مفاهیم و ساختارها

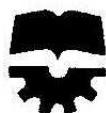
(با نگاهی به نظام جامع مدیریت بحران در ساختار سایر کشورها)

جلد اول

مؤلف:

پژمان روحی

غلامحسین پرمون

نشر فن آوران

سرشناسه	روحی، پژمان، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	مدیریت بحران - مفاهیم و ساختارها (با نگاهی به نظام جامع مدیریت بحران در ساختار سایر کشورها) / مولف پژمان روحی، غلامحسین پرمون.
مشخصات نشر	تهران: فن آوران، ۱۳۹۷ -
مشخصات ظاهری	۲ ج: مصور، جدول، نمودار.
شابک	۲۰۰۰۰ ریال: ج. ۹۱-۱۵۴-۳۱۹-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	مدیریت بحران
موضوع	Crisis management
موضوع	مدیریت بحران — مطالعات تطبیقی
موضوع	Crisis management -- Comparative studies
شناسه افزوده	پرمون، غلامحسین، ۱۳۴۳ -
رده بندی کنگ	۱۳۹۷ م/۸۸۵۴/HD۴۹
رده بندی دیویی	۴۰۵۶/۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۷۳۶۵۸

نشر فن آوران

مدیریت بحران - مفاهیم و ساختارها (جلد اول)

مولف: پژمان روحی - غلامحسین پرمون

- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷
- شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۹-۱۵۴-۹

ت: ۲۲۰۰۰ تومان

انتشارات فن آوران: تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، شماره ۱۱۸

تلفکس: ۶۶۹۵۳۹۹۸ تلفن: ۶۶۹۷۵۱۸۲

WWW.FANAVARAN-PUB.IR فروشگاه اینترنتی

Email: fanavarar2008ir@yahoo.com

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

صفحه	فهرست مطالب
۹	مقدمه
۱۰	تقدیر و تشکر
۱۱	فصل اول: مدیریت بحران، مفاهیم و مدل‌ها
۱۱	مقدمه
۱۵	تعاریف
۱۷	انواع بحران
۲۲	سطوح بحران
۲۲	ویژگی‌های بحران
۲۴	الزامات مدیریت بحران بر مبنای هدف
۲۵	الزامات مدیریت اقتضایی
۲۵	چالش‌های مدیران در مدیریت بحران
۲۶	سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان در مدیریت بحران
۲۶	مدیریت بحران در راهبردهای سازمان
۲۸	فرایند مدیریت استراتژیک
۲۸	شباهت‌های مدیریت استراتژیک و مدیریت بحران
۳۰	تفاوت‌های مدیریت استراتژیک و مدیریت بحران
۳۱	فرایند مدیریت بحران
۳۲	مدل یکپارچه مدیریت بحران و مدیریت استراتژیک
۳۳	ارزیابی سیستم مدیریت بحران در سازمان
۳۵	رویکردهای مختلف به بحران
۳۶	جایگاه مدیریت بحران در قوانین و استانداردها
۳۷	الگوهای رایج مدیریت بحران در جهان
۴۱	مراحل چهارگانه مدیریت بحران ناشی از حوادث
۴۱	پیشگیری
۴۳	آمادگی
۴۴	مقابله
۴۶	بازسازی و بازتوانی
۴۹	اقدامات لازم قبل از وقوع بحران

۴۹	اقدامات لازم حین وقوع بحران
۵۰	اقدامات لازم پس از وقوع بحران
۵۲	فصل دوم: نظام جامع مدیریت بحران و ساختار آن در کشورهای مختلف
۵۲	مقدمه
۵۳	ساختار مدیریت بحران در سازمان ملل
۵۵	نقش سازمان ملل در پاسخ و کمک های انسان دوستانه
۵۵	سازو کارهای بین المللی برای هماهنگی کمک های انسان دوستانه
۵۷	اقدامات مالی احتیاطی
۵۸	فراخوان کمک های انسان دوستانه یکپارچه
۵۸	کمیته دائمی بین اژاسی
۵۹	سازو کارهای پاسخ اضطراری
۶۲	مدیریت بحران در روسیه
۶۲	بخش اول: مشخصات جغرافیایی
۶۳	بخش دوم: تقسیمات کشوری و مناطق شهری
۶۴	بخش سوم: منابع اقتصادی
۶۶	برخی از شرایط اضطراری روسیه
۶۸	نقشه خطرپذیری روسیه
۷۰	جایگاه مدیریت بحران در ساختار سیاسی روسیه
۷۰	وظایف اصلی وزارت شرایط اضطراری روسیه
۷۱	اختیارات وزارت شرایط اضطراری روسیه
۷۲	نمونه هایی از عملیات های انجام شده توسط مجموعه وزارت شرایط اضطراری
۷۵	منطقه بندی در وزارت شرایط اضطراری روسیه
۷۵	ساختار سازمانی ستادی وزارت شرایط اضطراری روسیه
۸۱	مرکز مدیریت بحران روسیه
۸۳	آکادمی دفاع مدنی روسیه (آکادمی پدافند غیرعامل)
۸۸	خدمات آتش نشانی روسیه
۸۹	فعالیت های اصلی آتش نشانی فدرال روسیه
۹۰	برخی از تجهیزات و ادوات مورد استفاده
۹۱	منابع تامین بودجه
۹۲	آکادمی دولتی خدمات آتش نشانی وزارت حوادث غیرمترقبه روسیه

۹۳	مدیریت بحران در ایالات متحده
۹۳	بخش اول: مشخصات جغرافیایی
۹۴	بخش دوم: تقسیمات کشوری و مناطق شهری
۹۵	برخی از بلایای طبیعی شاخص در ایالات متحده
۹۹	بحران‌های تکنولوژیک
۱۰۲	سازمان‌های مرتبط با مدیریت بحران در ایالات متحده
۱۰۳	وزارت امنیت داخلی
۱۰۳	معاونت آمادگی و مقابله با بحران
۱۰۴	آژانس مدیریت بحران دولت مرکزی ایالات متحده آمریکا
۱۱۰	همکاران بخش خصوصی
۱۱۱	همکاران تراز دولت مرکزی ایالات متحده در زمان وقوع بحران
۱۱۴	ادارات منطقه‌ای FEMA
۱۱۴	ساختار اداری FEMA
۱۱۴	وظایف اجرایی مدیریت بحران در FEMA
۱۱۵	مدیریت بحران در هند
۱۱۵	بخش اول: مشخصات جغرافیایی
۱۱۶	بخش دوم: تقسیمات کشوری و مناطق شهری
۱۱۸	یکی از فاجعه بارترین بحران‌های صنعتی جهان
۱۱۹	بحران‌های طبیعی و صنعتی در هند
۱۲۰	سازمان‌های مدیریت بحران در هند
۱۲۱	قوانین مدیریت بحران در هند
۱۲۲	مدیریت بحران در ژاپن
۱۲۳	بخش اول: مشخصات جغرافیایی
۱۲۴	بخش دوم: تقسیمات کشوری و مناطق شهری
۱۲۴	بحران‌های طبیعی در ژاپن
۱۲۶	سازمان‌های مسئول مدیریت بحران طبیعی در ژاپن
۱۲۷	سیاستگذاری مدیریت بحران در ژاپن
۱۳۰	قوانین مدیریت بحران در ژاپن
۱۳۱	مدیریت بحران در ترکیه
۱۳۱	بخش اول: مشخصات جغرافیایی
۱۳۲	بخش دوم: تقسیمات کشوری و مناطق شهری

۱۳۲.....	بحران‌های طبیعی در ترکیه.....
۱۳۴.....	سازمان‌های مدیریت بحران در ترکیه.....
۱۴۰.....	قوانین مدیریت بحران در ترکیه.....
۱۴۱.....	مدیریت بحران در ایران.....
۱۴۱.....	بخش اول: مشخصات جغرافیایی.....
۱۴۲.....	بخش دوم: تقسیمات کشوری و مناطق شهری.....
۱۴۳.....	بحران‌های طبیعی در ایران.....
۱۴۴.....	زمین لرزه بوئین زهرا.....
۱۴۴.....	زمین لرزه رودبار و منجیل.....
۱۴۶.....	زمین زلزله بم.....
۱۴۶.....	سازمان مدیریت بحران در ایران.....
۱۴۷.....	خشکسالی در ۹۷ درصد خاک ایران.....
۱۵۰.....	سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران برای پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه.....
۱۵۳.....	تحولات ساختار مدیریت بحران در ایران.....
۱۵۴.....	سازمان مدیریت بحران در ایران.....
۱۵۷.....	کارگروه‌های ۱۴ گانه تخصصی و عملیاتی مقابله با بحران در ایران.....
۱۵۹.....	تحلیل ساختاری گروه‌های اعداد و نجات.....
۱۶۰.....	قوانین مدیریت بحران در ایران.....
۱۶۱.....	جایگاه مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه ایران.....
۱۶۱.....	برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۶۸-۱۳۷۲.....
۱۶۲.....	برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۴-۱۳۷۸.....
۱۶۳.....	برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۹-۱۳۸۱.....
۱۶۴.....	برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۴-۱۳۸۸.....
۱۶۵.....	برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰-۱۳۹۴.....
۱۶۸.....	برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۶-۱۴۰۰.....
۱۷۰.....	مقایسه ساختار مدیریت بحران در ایران، روسیه، آمریکا، ژاپن، هند و ترکیه.....
۱۷۴.....	مراجع.....

مقدمه:

هر ساله وقوع بلایای طبیعی، مناطق مختلف جهان را دچار آسیب می‌سازد. براساس آمارهای منتشره توسط سازمان ملل متحد، مهمترین بلایای طبیعی که هرساله تلفات جانی و خسارات اقتصادی فراوانی در سطح جهان به جوامع انسانی وارد می‌آورد شامل زمین لرزه، توفان حاره‌ای، سیل، خشکسالی، تسونامی، آل نینو است که بر اثر وقوع آن‌ها در چهل سال گذشته حدود ۴ میلیون نفر جان خود را از دست داده‌اند. بحران یک موقعیت ناپایدار، غیرمترقبه و شدید است که ایجاد اختلال می‌کند. با توجه به اینکه با رشد تکنولوژی در جهان و تغییرات اقلیمی بر تنوع بحران‌های تکنولوژیک و طبیعی افزوده شده است، ایجاد یک نظام بهینه برای مدیریت بحران از جمله ضرورت‌ها است.

هدف مدیریت بحران هماهنگی اقدامات واکنشی و پیشگیریانه در برابر بحران، برای به حداقل رسانیدن خطر است. ساختار اصلی مدیریت بحران عبارت است از: پیشگیری، آمادگی، واکنش، بازسازی/بازیابی. با توجه به بحرانی ناشی از حوادث کوچک و بزرگی که جهان را تهدید و خسارات جانی و مالی فراوانی را به مردم تحمیل می‌کنند، تدوین یک نظام مدیریتی جامع، فراگیر، علمی و عملی که بتواند نقش انسان را به بالاترین حد آن در بخشی خود برساند ضروری است.

در ایران نیز تقریباً هیچ نقطه‌ای مصونیت کامل از خطرات طبیعی وجود ندارد. با توجه به شرایط سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی کشور و موقعیت ژئوپلیتیکی آن، و نوع تعاملات موجود در عرصه بین‌الملل؛ دغدغه همه مسئولان بصیر و عالم حرحر، مدیریت بحران کشور، برداشتن گام‌هایی مؤثر در زمینه الگوسازی، تدوین و طراحی، زمینه‌سازی، اجرا و تعمیم مدل‌های مدیریتی بحران در کشور است تا بتوان با ایجاد یک ساختار مناسب، میزان آسیب‌پذیری کشور و مردم را به حداقل رسانیده و با ایجاد هماهنگی بین دستگاهی، حداکثر آمادگی را برای مقابله با هرگونه شرایط اضطراری ایجاد نمود. یکی از پیش‌نیازهای ایجاد چنین سیستمی، استفاده از تجربیات سایر کشورها در ساختار سازی مدیریت بحران است. هر کشور با توجه به شرایط طبیعی، تکنولوژیک و انسانی خود نسبت به ساختار مطلوب خود اقدام نموده که بررسی آن می‌تواند دید مناسبی برای اصلاح ساختارهای موجود در اختیار مدیران قرار دهد.

آنچه در جلد اول از این مجموعه مطالعه خواهید نمود مطلبی در خصوص مدیریت بحران، مفاهیم و مدل‌ها و ساختارهای مورد استفاده در کشورهای مختلف به همراه دست‌نویس‌ها و نیاز برای ایجاد یک نظام جامع برای مدیریت بحران است. در مجموعه حاضر سعی شده است تا با ارائه مقایسه‌ای میان ساختار مدیریت بحران در کشورهایی نظیر ایران، ژاپن، روسیه، ایالات متحده، ترکیه و هند، نسبت به تشریح چگونگی بلوغ ساختار و خصوصیات آن مطالبی را ارائه نماییم. مطالب ارائه شده حاصل بازدید حضوری از ساختار مدیریت بحران کشورها، تعامل و همفکری با اندیشمندان دانشگاهی و سیاست‌گذاران مدیریت بحران در کشورهای منتخب است.

امید است خوانندگان این مجموعه از دید علمی و عملی ارائه شده در خصوص مدیریت بحران استفاده نموده و هرگونه نظرات خود را در مسیر غنی‌تر شدن ویرایش‌های آتی با ما از طریق ایمیل P.Roohi@gmail.com در میان بگذارند.